

मनसुनजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि, २०७७

(विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ६ बमोजिमको कार्यकारी समितिद्वारा
मिति २०७७/०९/२६ मा स्वीकृत)

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
बबरमहल, काठमाण्डौ ।

फोन: ०१-४९०२९९३, ०१-४९०२९७९, ०१-५३५८२४०

ईमेल: Info@bipad.gov.np, ndrrma@gmail.com, URL:www.bipad.gov.np

मनसुनजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि, २०७७

स्वीकृत मिति २०७७/०९/२६

प्रस्तावना: मनसुनजन्य विपद्बाट क्षतिग्रस्त निजी आवासलाई सुरक्षित तरिकाले मर्मत, प्रवलिकरण, पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित रूपले सञ्चालन गरी विपद् प्रभावितलाई प्रदान गरिने अनुदानलाई व्यवस्थित गर्न बान्धनीय भएकोले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४८ बमोजिम कार्यकारी समितिले यो कार्यविधि बनाई जारी गरेको छ।

(कार्यकारी समितिको मिति २०७८/१०/१४ गतेको बैठकबाट भएको प्रथम संशोधन)

परिच्छेद- १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “मनसुनजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि, २०७७” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधिले २०७७ जेष्ठ ३० गतेदेखि पछिका मनसुनजन्य बाढी पहिरोका घटनाहरूबाट प्रभावितहरूलाई मात्र समेट्नेछ। अन्य विपद् प्रभावितहरूको हकमा नेपाल सरकारले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ।
(३) यो कार्यविधि तुरन्त लागु हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

- (क) “आवास इकाई” भन्नाले शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग (DUDBC) वा सम्बन्धित स्थानीय तहबाट स्वीकृत मापदण्ड, नक्शा एवम् डिजाइन अनुसारको प्रविधि अवलम्बन गरी निर्माण गरिएका आवासीय घर सम्झनुपर्छ।
- (ख) “ऐन” भन्नाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ लाई सम्झनुपर्छ।
- (ग) “कार्यकारी समिति” भन्नाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ६ बमोजिम गठित कार्यकारी समिति सम्झनु पर्छ।
- (घ) “जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति” भन्नाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १६ बमोजिम गठित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ।

- (ङ) "जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष" भन्नाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम ११ बमोजिमको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषलाई सम्झनु पर्छ ।
- (च) "जोखिम वर्ग" भन्नाले परिवारमा एकल महिला वा अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा ज्येष्ठ नागरिक वा दीर्घरोगी वा बालबालिका मात्र भएको लाभग्राहीलाई सम्झनु पर्छ ।
- (छ) "परिवार" भन्नाले पीडितको पति वा पत्नी, छोरा, बुहारी, छोरी, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबु, आमा, सौतेनीआमा र आफूले पालन पोषण गर्नुपर्ने दाजु, भाउजू, भाइ, बुहारी र दिदी, बहिनी सम्झनुपर्छ । सो शब्दले एकासगोलमा बसोबास गर्ने परिवारका अन्य सदस्य समेत जनाउनेछ ।
- (ज) "पुनर्निर्माण" भन्नाले विपद्बाट क्षति भएको निजी आवास लाभग्राहीको साविककै वा निज वा निजको परिवारको कुनै सदस्यको स्वामित्वमा रहेको अन्य कुनै उपयुक्त जग्गामा सुरक्षित नवनिर्माण गर्ने कार्यलाई सम्झनुपर्छ ।
- (झ) "पुनर्स्थापना" भन्नाले विपद्बाट क्षति भएको संरचना रहेको स्थानमा पुनर्निर्माण गर्न नमिल्ने र निजको बसोबास योग्य जमिन अन्यत्र कतै नभएको वा विपद् प्रभावित भूमिहिन परिवारलाई अन्यत्र बसोबास गराउनुपर्ने अवस्थालाई सम्झनुपर्छ ।
- (ञ) "प्रबलीकरण" भन्नाले विपद्बाट प्रभावित संरचनाहरूमा भएको क्षतिको प्राविधिक मूल्याङ्कनबाट मेजर रिपेयर (ग्रेड२) र माइनर रिपेयर (ग्रेड ३) गर्नु पर्ने भनी यकिन भएको मर्मत संभार सम्बन्धी कामलाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले विपद्बाट प्रभावित आवास पुनर्निर्माण लगत संकलनको लागि प्रयोग गरिने संलग्न अनुसूची-१ बमोजिमको प्रश्नावलीमा उल्लेख भएको ग्रेड र प्राविधिक समाधान समेतलाई जनाउनेछ ।
- (ट) "प्राधिकरण" भन्नाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १० बमोजिम गठित राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) "सामान्य मर्मत सम्भार" भन्नाले पुनर्निर्माण वा प्रबलीकरण गर्न नपर्ने प्रकृतिको क्षतिको मर्मत सम्भारलाई सम्झनुपर्छ ।
- (ड) "स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति" भन्नाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम गठित स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ ।
- (ढ) "लाभग्राही" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ३ र ४ बमोजिम छनौट भएका व्यक्ति वा परिवार सम्झनुपर्छ ।
- (ण) "विपद् उत्थानशील प्रविधिको प्रयोग" भन्नाले भूकम्प उत्थानशील प्रविधि प्रयोग भएको, कटान तथा पहिरोको जोखिम आँकलन गरी सुरक्षित ठानिएको, ढुवानको जोखिम आँकलन गरी न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गरिएको पुनर्निर्माण सम्झनु पर्छ ।

(त) "हकवाला" भन्नाले पैतृक सम्पत्तिमा अंशहक पाउने व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।

(थ) "कार्यविधि" भन्नाले मनसुनजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि, २०७७, लाई सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद- २

लाभग्राही पहिचान तथा अनुदान सम्झौता

३. लाभग्राही पहिचान: (१) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले देहायको आधारमा लाभग्राहीको पहिचान गरी सूची सहितको विवरण जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा पठाउनु पर्नेछ:

- (क) अनुसूची -१ बमोजिमको ढाँचामा विद्युतिय प्रणालीमा प्रविष्ट गर्नेगरी संकलन गरिएको लगत र सो बमोजिमको क्षति विश्लेषण,
  - (ख) विपद्का घटनाबाट क्षति भएको घर बाहेक सोही स्थान वा अन्यत्र बसोबास योग्य अर्को घर, आवास नभएको व्यक्ति वा परिवार,
  - (ग) सम्बन्धित बडाले विद्युतिय प्रणालीमा प्रविष्ट भई प्रणालीमा देखिएको विवरणको आधारमा लाभग्राही कायम गर्न गरेको सिफारिस,
  - (घ) सम्बन्धित व्यक्तिको नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि वा राष्ट्रिय परिचयपत्र,
  - (ङ) जग्गाधनी प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपि वा बसोबासको प्रमाण खुल्ने कुनै कागजात वा भोगचलन खुलेको सर्जिमिन मुचुल्का,
  - (च) यस कार्यविधि बमोजिम जोखिम बर्गमा पर्ने भए सो को पुष्टि हुने सरकारी निकायबाट जारी भएको कागज प्रमाण ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम लाभग्राही पहिचान गर्दा एक परिवारबाट एकभन्दा बढी लाभग्राही नपर्ने गरी गर्नुपर्नेछ । तर विपद्को घटना हुनुभन्दा अगावै अंशवण्डा गरेका वा मानो छुट्टिई भिन्न बसेका घर परिवारलाई छुट्टै घर परिवारमा गणना गर्न बाधा पुर्याएको मानिने छैन ।

४. लाभग्राही कायम गर्ने: (१) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको सूचीमा समावेश भएको व्यक्तिको सङ्कलित लगत र सो को क्षति विश्लेषण तथा सिफारिसको अध्ययन गरी विपद् प्रभावित परिवार मात्र समावेश हुने गरी लाभग्राही कायम गर्नुपर्नेछ । यसरी लाभग्राही कायम गर्दा प्रबलीकरणका लाभग्राही, पुनर्निर्माणका लाभग्राही र पुनर्स्थापनाका लाभग्राही भनी छुट्टाछुट्टै रूपमा बर्गीकरण गरी कुनै लाभग्राही जोखिम बर्गमा पर्ने भए सो समेत खुलाई विवरण तयार गर्नुपर्नेछ ।

(२) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले दफा ३ को अधीनमा रही देहाय बमोजिमका थप आधारहरूमा लाभग्राही कायम हुने व्यक्ति छानौट गर्नसक्नेछ:

- (क) एकाघर परिवारको सदस्यको नाममा घरजग्गा भएको तर घर जग्गाको स्वामित्व भएको सदस्य विदेशमा भएको अवस्थामा घर बनाउनका लागि दोहोरो लाभग्राही कायम नहुने गरी घर परिवारको नाता प्रमाणित भएका हकबाला व्यक्ति,
- (ख) कुनै ठाउँमा जग्गा नापी नै नभएको तर बस्ती बसेको अवस्थामा त्यस्ता बस्तीका क्षतिग्रस्त घरका घरधनीहरूको हकमा त्यस्तो बसोबास भएको जग्गा व्यक्तिगत भए नापी गरी गराई नियम अनुसार जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा प्राप्त गरेको व्यक्ति वा सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस र सर्जिमिन मुचुल्काको आधारमा क्षतिग्रस्त आवासले चर्चेको जमिन ठहर हुने सम्बन्धित व्यक्ति,
- (ग) विपद्बाट क्षतिग्रस्त आवास भएकै स्थानमा वा जिल्ला भित्रकै अन्य उपयुक्त स्थानमा वा क्षतिग्रस्त घर भएको जिल्ला बाहिर अन्य जिल्लामा रहेको लाभग्राहीका जग्गामा निजी आवास पुर्नर्निर्माण गर्न चाहने व्यक्ति,
- (घ) विपद् प्रभावित जिल्लाका जोखिमयुक्त स्थानमा जग्गा भएको वा जग्गानै नभएको कारणले स्थानान्तरण हुनुपर्ने व्यक्ति,
- (ङ) जग्गाधनीको मृत्यु भई हकबालाहरूमा नामसारी हुन बाँकी भएको अवस्थामा मृतकको हकबालाले मृत्यु दर्ता प्रमाणपत्र सहित निवेदन दिएकोमा सबै हकबालाहरूको मञ्जुरीमा हकबालामध्ये कुनै एक व्यक्ति ।
- (च) सोही प्रदेश भित्रको अन्य जिल्लामा घटेको विपद्को घटनामा परी लाभग्राही कायम भएको परिवारलाई आफ्नो जिल्ला अन्तर्गत पुर्नस्थापना गराउनु पर्ने अवस्था भएमा छोड्ने र लिने दुबै स्थानीय तहको सहमति लिई लाभग्राही कायम गर्नुपर्नेछ । तर अन्य प्रदेशको लाभग्राही भएमा कार्यकारी समितिको सिफारिस समेत आवश्यक पर्नेछ ।
- (३) लाभग्राही कायम गर्ने प्रयोजनका लागि सम्बन्धित स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले तयार गरेको सूचीको आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकले आवश्यकतानुसार प्राविधिक कर्मचारी खटाई पुनर्मुल्यांकन गरी कायम गर्नुपर्नेछ ।
- (४) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले उपदफा (१) बमोजिम कायम भएको लाभग्राहीको सूची अनुदान समझौताका लागि स्थानीय तह मार्फत सम्बन्धित बडा कार्यालयमा र लाभग्राहीको खाता खोल्ने प्रयोजनको लागि पायक पर्ने बैंकमा पठाउनुपर्नेछ ।
- (५) उपदफा (४) बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहको बडा कार्यालयमा समझौताका लागि पठाईएका लाभग्राहीको लागि यस कार्यविधि बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले व्यहोनुपर्ने यस कार्यविधिको दफा ५ को

उपदफा (३) बमोजिमको लागत सहभागिताको अनुदान रकम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले सम्बन्धित तहमा माग गरी पठाउनुपर्नेछ ।

(६) पुनर्निर्माणका लाभग्राहीले निजी आवास पुनर्निर्माण सम्झौता गर्नु अघि स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम आवासको नक्सा तथा डिजाइन सम्बन्धित स्थानीय तहबाट स्वीकृत गराईसकेको हुनुपर्नेछ ।

परिच्छेद- ३

वित्तीय प्रबन्ध र अनुदान व्यवस्था

५. **वित्तीय प्रबन्धः** (१) लाभग्राही अनुदान प्रयोजनका लागि संघले व्यहोर्नु पर्ने लागत सहभागिता अनुसारको रकम प्राधिकरणले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषमा उपलब्ध गराउनेछ ।

(२) अनुदान प्रयोजनको लागि हुने कुल लागत मध्ये स्थानीय तहका हकमा महानगरपालिका/ उपमहानगरपालिकाले २० प्रतिशत, नगरपालिकाले १५ प्रतिशत र गाउँपालिकाले १० प्रतिशत व्यहोर्ने तथा ३० प्रतिशत प्रदेश सरकारले र बौकी संघीय सरकारले व्यहोर्ने गरी लागत सहभागिताका आधारमा तीनै तहका सरकारबाट प्रबन्ध गरिनेछ । यसरी प्रदेश वा स्थानीय तहबाट लागत सहभागिता व्यहोर्न नसक्ने भएपनि निजी आवास मर्मत, प्रवलीकरण, पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना गर्ने काममा संघीय सरकारले व्यहोर्नु पर्ने भनि तोकिएको अनुदान रकम उपलब्ध गराउन बाधा पर्नेछैन ।

(३) प्रदेश र स्थानीय तहले लागत सहभागिताको रकम उपलब्ध गराउने विधि प्राधिकरणले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

(४) जिल्ला प्रशासन कार्यालयले उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त रकमको आम्दानी तथा खर्चको छुट्टै विवरण तयार गरी राख्नुपर्नेछ ।

६. **अनुदान रकमः** (१) यस कार्यविधि बमोजिम कायम भएका लाभग्राहीले दोहोरो नपर्ने गरी आफू कायम भएको लाभग्राही बर्गको एउटा मात्र अनुदान रकम बैक खातामार्फत प्राप्त गर्नेछः

(क) निजी आवास मर्मत वा प्रवलीकरण अनुदानः मर्मत वा प्रवलीकरणका लाभग्राहीले सम्झौता अनुसार कार्यसम्पन्न गरेको प्राविधिक जाँचपास प्रतिवेदनको आधारमा एकमुष्ट पचास हजार रुपैयाँ,

(ख) निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदानः पुनर्निर्माणका लाभग्राहीले निजी आवास पुनर्निर्माणको लागि क्षतिको यथार्थ प्राविधिक मुल्याङ्कनका आधारमा बढीमा हिमाली जिल्लामा पाँच लाख रुपैयाँ, पहाडी जिल्लामा चार लाख रुपैयाँ र तराईका जिल्लामा तीन लाख रुपैयाँ तीन किस्तामा देहाय बमोजिमको रकमः

१. सम्झौता हुनासाथ पहिलो किस्ता बापत पचास हजार,

२. पिल्नथ लेभलसम्म आवास निर्माण सम्पन्न गरिसकेपछि अनुसूची -६ बमोजिम निर्माण सम्पन्न गरेको प्राविधिक जाँच प्रतिवेदनको आधारमा दोस्रो किस्ता बापत हिमाली जिल्लामा दुई लाख पचास हजार रुपैयाँ, पहाडी जिल्लामा दुई लाख रुपैयाँ र तराईका जिल्लामा एक लाख पचास हजार,
३. निर्माण सम्पन्न गरिसकेपछि प्राविधिकको अन्तिम जाँच प्रतिवेदनको आधारमा अन्तिम किस्ता बापत हिमाली जिल्लामा दुई लाख रुपैयाँ, पहाडी जिल्लामा एक लाख पचास हजार रुपैयाँ र तराईका जिल्लामा एक लाख रुपैयाँ,
४. माथि बुँदा नं. ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि अन्तिम किस्ता बापतको रकम भुक्तानी माग गर्नु अघि लाभग्राहीले विपद्दे असर पारेको पुरानो आवास भत्काई सफा गरिसकेको हुनुपर्ने र यो कुरा स्थानीय तहबाट खटिने प्राविधिकको प्रतिवेदनमा स्पष्ट उल्लेख भएको हुनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायका लाभग्राहीलाई देहाय बमोजिमको अतिरिक्त घडेरी जग्गा वा अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ:

(क) पुनर्निर्माण वा पुनर्स्थापनाका लाभग्राहीको हकमा निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदानको अतिरिक्त अस्थायी आवास निर्माणको लागि सम्झौता हुनासाथ पहिलो किस्ता पच्चिस हजार र अस्थायी आवास बनाइसके पछि कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनका आधारमा थप पच्चिस हजार गरी जम्मा पचास हजार रुपैयाँ समेत उपलब्ध गराइनेछ ।

(क१) उपदफा २ (क) बमोजिम अस्थायी आवास निर्माणको अनुदान नलिई अन्यत्र बसी पुनर्निर्माण वा पुनर्स्थापना गर्ने लाभग्राहीले बडा समितिले गरेको सिफारिसको आधारमा सम्झौता हुनासाथ पहिलो किस्ता पच्चीस हजार र स्थानीय तहले बाँकी रकम दिन उपयुक्त छ भनि सिफारिस गरे पछि अन्तिम किस्ता पच्चीस हजार गरी पचास हजार रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

(ख) पुनर्स्थापनाका लाभग्राहीका लागि नेपाल सरकारले आवास निर्माणको लागि उपयुक्त जग्गा (घडेरी) उपलब्ध गराउनेछ । यदि सरकारले जग्गा (घडेरी) उपलब्ध गराउन नसकेमा वा लाभग्राहीले चाहेमा निजलाई निजी जग्गा (घडेरी) खरिदको लागि रजिष्ट्रेशन दस्तुर तिरेको प्रमाणित लिखतको आधारमा बढीमा तीनलाख रुपैयाँसम्म जग्गादाताको बैक खातामा अनुदान बापतको रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

(ख१) उपदफा (ख) बमोजिम पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापनाका लाभग्राहीले घडेरी अनुदान लिनको लागि निज वा निजको परिवारको सदस्यको नाममा नेपालको कुनै पनि स्थानमा घडेरी योग्य जग्गा नभएको भनी अनुसूची ७ बमोजिमको स्वघोषणा फाराम भर्नुपर्नेछ । लाभग्राहीले गलत मनसायले विवरण पेश गरी घडेरी अनुदान लिएको पाईएमा अनुदान रकम फिर्ता गरी लाभग्राहीको सूचीबाट समेत हटाइनेछ ।

७. अनुदान सम्झौता: (१) दफा ४ को उपदफा (४) बमोजिम प्राप्त भएको लाभग्राहीहरूको सूचीका आधारमा सम्बन्धित वडाअध्यक्षले वडा कार्यालयमा मर्मत वा प्रबलीकरणका लाभग्राहीसँग अनुसूची- २ को ढाँचामा र पुनर्निर्माण वा पुनर्स्थापनाका लाभग्राहीसँग अनुसूची- ३ को ढाँचामा अनुदान सम्झौता गरी सो को एक/एक प्रति जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सम्झौताको आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले लाभग्राहीहरूलाई पायक पर्ने बैकमा पहिलो किस्ता बापतको एकमुष्ट रकम सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय मार्फत लाभग्राहीको खातामा निजले भुक्तानी पाउने गरी रकम निकासा गर्नुपर्नेछ । तर लागत सहभागिता ब्यहोर्ने तीनै तहमध्ये कुनै तहबाट रकम प्राप्त नभईसकेको अवस्थामा जुन तहबाट रकम प्राप्त भएको छ सोही रकम मात्र निकासा गर्न यस प्रावधानले बाधा पुर्नेछैन ।

(३) सम्झौता पत्र तथा खर्च विवरण सम्बन्धी अभिलेख सम्बन्धित वडा, स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार र प्राधिकरणले राख्नुपर्नेछ ।

८. लाभग्राहीले अनुदान रकम प्राप्त गर्ने सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाः (१) अनुसूची- १ बमोजिम सङ्कलित विपद् प्रभावितहरूको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा क्षतिको स्तर (ग्रेड) २ (साथै प्राविधिक समाधान- मेजर रिपेयर गर्नुपर्ने भएको र क्षतिको स्तर (ग्रेड) ३ (साथै प्राविधिक समाधान- माइनर रिपेयर गर्नुपर्ने वर्गका) घरधनीहरूलाई प्रबलीकरण अनुदान उपलब्ध गराइनेछ । तर सो विश्लेषणमा क्षतिको स्तर (ग्रेड) तीन (मेजर रिपेयर), चार वा पाँचमा सूचीकृत हुनुको साथै प्राविधिक समाधान (मेजर रिपेयर वा पुनर्निर्माण) गर्नुपर्ने वर्गका घरधनीहरूलाई भने पुनर्निर्माण अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

(२) कुनै लाभग्राहीले निजले पाउने अनुदान रकमभन्दा बढी रकम खर्च गरी जग्गा खरिद गर्न, मर्मत वा प्रबलीकरण गर्न, पुनर्निर्माण गर्न वा पुनर्स्थापित हुन चाहेमा वा खर्च गरेमा निजले पाएको अनुदान रकमभन्दा जति बढी रकम खर्च गरेतापनि त्यसरी खर्च गरेको रकम लाभग्राही स्वयंले ब्यहोर्नुपर्नेछ ।

(३) जोखिमयुक्त बस्तीबाट अन्यत्र बसोबास सार्नुपर्ने भनी स्थानीय तहको सिफारिसमा प्राधिकरणबाट किटान भएका घरधनीहरू मध्ये कुनै घरधनीले आफ्नो इच्छा अनुसार अन्यत्र सुरक्षित स्थानमा बसोबास गर्न चाहेमा निजलाई पनि पुनर्स्थापनाको लाभग्राही कायम गरी निजी आवास पुनर्निर्माणका लाभग्राही सरह अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

(४) स्थायी आवास मर्मत वा प्रबलीकरण अनुदान रकम थप व्यवस्था देहायका अनुसार हुनेछ:-

(क) प्रबलीकरण वा मर्मत गर्न योग्य घरहरू मापदण्ड अनुसार मर्मत वा प्रबलीकरण भइसकेको भएमा प्राविधिक निरीक्षण प्रतिवेदनको आधारमा एकमुष्ट अनुदान रकम उपलब्ध गराउन सकिनेछ । तर क्षतिको स्तर (ग्रेड) १ भई प्राविधिक समाधान जुनसुकै भएको र क्षतिको स्तर (ग्रेड) २ को प्राविधिक समाधान साधारण मर्मत

गर्नुपर्ने भनी यकीन भएका घरका घरधनीहरूले यस कार्यविधि बमोजिम प्रबलीकरण गर्न अनुदान रकम पाउने छैनन् ।

(ख) लाभग्राही सूचीमा सूचीकृत भई निजी आवास पुनर्निर्माण गर्नका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने गरी समझौता गरेका तर पुनर्निर्माण हुने क्रममा घर भत्काउनु नपर्ने भई विपद् उत्थानशील प्रविधि प्रयोग गरी प्रबलीकरण गरेको अवस्थामा उक्त घरधनी लाभग्राहीलाई प्रबलीकरणको वर्गमा राखी सोही अनुरूप अनुदान समझौता परिमार्जन गरी प्रबलीकरण कार्यसम्पन्न गरेको अवस्थामा प्राविधिक जाँचको आधारमा प्राधिकरणले तोकेको प्रवलिकरण अनुदान रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

तर कुनै लाभग्राहीले उक्त रकमबाट प्रबलीकरण नगरेमा वा सम्बद्ध प्राविधिकबाट निरीक्षणको क्रममा मापदण्ड अनुरूप प्रबलीकरण गरेको नदेखिएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

(५) निजी आवास मर्मत वा प्रबलीकरण वा मर्मत गर्नका लागि अनुदान प्राप्त गर्नेगरी समझौता गरेका तर काम गर्ने क्रममा उक्त घर भत्किएमा वा भत्काउनुपर्ने अवस्था भई पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने भनी प्राविधिक प्रतिवेदनबाट प्रमाणित भएमा उक्त घरधनी लाभग्राहीहरूलाई पुनर्निर्माणको वर्गमा राखी सोही अनुरूप अनुदान समझौतामा परिमार्जन गरी अनुदान सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

(६) क्षति भएको लाभग्राहीको एकासगोलका व्यक्तिहरूको अर्को आवासीय घर भएमा अनुदान रकम दिइने छैन तर सो विपद्को घटना हुनु अगावै निजहरूको अंशवण्डा भइसकेको वा परिवार छुट्टि भिन्न भई घर भत्किएको र लाभग्राहीको सूचीमा नाम समावेश भएकाहरूको हकमा अन्यत्र वा सोही स्थानमा क्षति नभएको बसोबास योग्य घर रहेको घरधनी बाहेक अन्य लाभग्राही घरधनीहरूले पुनर्निर्माण वा पुनर्स्थापना वापतको अनुदान रकम पाउन सक्नेछन् । तर मर्मत वा प्रबलीकरणको अनुदानका लागि भने एउटा घरमा जतिसुकै घरधनीको स्वामित्व भएपनि एकजना मात्र लाभग्राही हुनेछन् ।

(७) विपद्को घटना घटनु अगावै सम्बन्धित मालपोत कार्यालयमा अंशवण्डा कागज पारित गरी वा अंशवण्डा कागज अड्डाबाट पारित नगरेको भएतापनि सो घटना अगावै मानो छुट्टिई छुट्टै घर बनाई बसेको रहेछ र विपद् प्रभावित तथ्याङ्कमा परेको र छुट्टि भिन्न भई अलग अलग घर बनाई बसोबास गरेको अवस्थामा स्थानीय गाउँपालिका/नगरपालिका/उप-महानगरपालिका/महानगरपालिका प्रमुख वा निजले तोकेको कर्मचारीको रोहवरमा हुने सर्जिमिनको आधारमा पुष्टि भएमा त्यस्तो विपद् प्रभावित घरधनीलाई समेत छुट्टै घरपरिवारमा गणना गरी अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

(८) लाभग्राहीको सूचीमा परेका भूमिहीन विपद् पीडितहरूले घरबासको लागि स्थानान्तरण हुन नचाही परम्परादेखि भोग गर्दै आएको साविकको बसोबास गरेको जग्गामा नै निजी आवास पुनर्निर्माण गर्न चाहेको अवस्थामा निजहरूले भोग गरेको जग्गामा निजी आवास पुनर्निर्माण गर्न अनुदान रकम उपलब्ध गराउन सकिनेछ । सो को लागि घरबासको क्रममा जडान भएका धारा, विद्युत, टेलिफोन आदिको प्रमाण सहित

सार्वजनिक मुचुल्काको आधारमा स्थानीय तहबाट सिफारिश भै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय गर्नुपर्नेछ । यस्तो जग्गामा पुनर्निर्माण गर्ननिजी आवासको घरको लम्बाई, चौडाई, उचाई, साइट प्लान, सडकको अधिकार क्षेत्रभित्रबाट दूरी लगायत विवरणहरू पेश गरी घर निर्माण स्वीकृतिका लागि दिएको निवेदन स्थानीय तहले अभिलेखीकरण गरी निर्माण स्वीकृति दिन सक्नेछ । तर यस्तो स्वीकृतिलाई जग्गा दर्ताको प्रमाणको रूपमा लिइनेछैन ।

- (१९) सार्वजनिक जग्गा र सरकारी जग्गा बाहेक विभिन्न किसिमका गुठी, विर्ता र गुठी अधीनस्थ जग्गा, मोही लागेको जग्गा, स्ववासी, वेनिस्सा, गाउँ ब्लक, कोदाली, आँकडा, विटौरी, उखडा समेतका जग्गामा बसोबास भई घर क्षति भएका लाभग्राहीका हकमा निज बसोबासीसँग घरबास भएको जग्गाको भोग सम्बन्धी कुनै निस्सा, रसिद वा पूर्जी भए सो निस्सा रसिद वा पूर्जीको आधारमा स्थानीय तहले गरिदिएको सिफारिस र त्यस्तो निस्सा रसिद वा पूर्जी नभएको अवस्थामा सोही व्यहोराको सिफारिस एवं क्षतिग्रस्त घरबास भएको जग्गाको कम्तीमा दुई जना संधियारहरूले घरबास भएको जग्गाको, भोग चलन गरेको हो भनी गरिदिएको सर्जिमिन मुचुल्काका आधारमा त्यस्ता घरधनी लाभग्राहीसँग घरनिर्माण अनुदान सम्झौता गर्न सकिनेछ । तर यस्तो सम्झौतालाई जग्गा दर्ताको प्रमाणको रूपमा लिइनेछैन । विपद् प्रभावित लाभग्राहीले निर्माण गर्ने निजी आवासको हकमा घरहरूको लम्बाई, चौडाई, उचाई, साइट प्लान, सडक सीमा (Right of Way) बाट दूरी लगायत विवरणहरू पेश गरी घरनिर्माण स्वीकृतिका लागि दिइएको निवेदन स्थानीय तहले हेरी जौची अभिलेखीकरण गरी निर्माण गर्न स्वीकृति दिनसक्नेछ ।
- (२०) विपद्बाट क्षतिग्रस्त बस्ती क्षेत्रका निजी आवास पुनर्निर्माणका लाभग्राहीको घर भत्काउने क्रममा जोडिएका घरहरू भत्कन गएमा त्यसरी भत्किन गएका घरका घरधनीलाई प्रक्रिया पूरा गरी लाभग्राही कायम गर्न सकिनेछ ।
- (२१) विपद्बाट क्षति पुरोका प्राचीन वस्ती क्षेत्रका लाभग्राही घरधनीहरू बहुतले एवं बहुस्वामित्वको संरचनामा जान चाहेमा स्थानीय तहको सिफारिशको आधारमा प्राधिकरणले निर्णय गरी त्यस्ता घरधनीहरूलाई लाभग्राही कायम गरी अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- (२२) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिद्वारा लाभग्राही कायम गरिएको लाभग्राही सूचीमा समावेश भएका तर अनुदान सम्झौता हुनु अगावै घरधनी स्वयंले घर निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिसकेका घरधनी लाभग्राहीको हकमा निर्मित वा निर्माणाधीन घर जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले तोकेको संस्था, निकाय वा प्राविधिकहरूले चेकजाँच गर्दा विपद् उत्थानशील प्रविधिको प्रयोग भएको पाईएमा त्यसको अभिलेख राखी अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

विविध

९. विपद् उत्थानशील प्रविधिको प्रयोगः (१) निजी आवास निर्माण वा प्रबलीकरण गर्दा स्वीकृत राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्डको प्रयोग र पालना गर्नुपर्नेछ ।
- (२) निजी आवास पुनर्निर्माण तथा प्रबलीकरणको प्राविधिक मापदण्ड शाही विकास मन्त्रालयले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (३) लाभग्राहीले उपदफा (२) बमोजिमको प्राविधिक मापदण्डको प्रयोग र पालना गरी आफूले चाहेको अनुसूची-५ मा संलग्न भएको नमूना आवासको नक्सा अनुसारको वा भूकम्प प्रतिरोधात्मक प्रविधि अनुसार अन्य डिजाइनहरूको घर बनाउन सक्नेछ ।
- (४) प्रमुख जिल्ला अधिकारीले निजी आवास पुनर्निर्माण, प्रबलीकरण वा मर्मत कार्यको प्रगति निरीक्षण र प्रमाणीकरण गर्नको लागि जिल्लामा उपलब्ध संघ, प्रदेश वा स्थानीय तहको सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारीलाई खटाउनेछ ।
१०. जोखिम वर्गका लाभग्राहीका लागि विशेष व्यवस्था गर्नुपर्ने: (१) जोखिम वर्गका लाभग्राहीले आफूले चाहेको कुनै प्रतिनिधिद्वारा स्वयंसेवकको रूपमा अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा प्रतिनिधि तोकी कार्य गराउन सक्नेछ । यदि त्यस्तो व्यक्ति नभएमा सम्बन्धित स्थानीय तहले कर्मचारी खटाउन सक्नेछ ।
- (२) जोखिम वर्गमा पर्ने लाभग्राहीहरु मध्ये निजहरूले अनुदान रकम लिएर पनि घर पुनर्निर्माण गर्न नसक्ने अवस्थामा स्थानीय तहले आवश्यक सहयोग गर्न सक्नेछ ।
११. दोहोरो सहयोग नपाउने: स्वदेशी वा विदेशी साझेदार संस्थाको सहयोगमा निजी आवास पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना एवम् प्रबलीकरण गर्न अनुदान पाएको लाभग्राहीलाई यस कार्यविधि बमोजिम आवास अनुदान उपलब्ध गराइने छैन । तर निजी आवास पुनर्निर्माण गर्नको लागि प्राधिकरणबाट पहिलो किस्ता अनुदान दिएका लाभग्राहीलाई कुनै साझेदार संस्थाले प्राधिकरणको अनुमतिमा निश्चित मापदण्ड र प्रक्रिया पूरा गरी बाँकी किस्ता दिई निजी आवास पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना एवम् प्रबलीकरण गर्न सक्नेछन् । विपद् पछि निजी आवास भवन नै प्राप्त गरेका लाभग्राहीले भने यो सुविधा प्राप्त गर्ने छैन ।
१२. एकीकृत बस्ती र पूर्वाधार विकासका लागि अनुदानः (१) एकै स्थानका ५ वा सोभन्दा बढी लाभग्राहीहरुको घरहरु क्षतिग्रस्त भई नयाँ सुरक्षित ठाउँमा सामुहिक स्थानान्तरणको लागि राजी भई स्थानीय तहबाट सिफारिस भई आएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले दुबै स्थानको भौगोलिक अध्ययन गराई उपयुक्त भएमा सो स्थानमा जग्गा खरिद गर्न रजिष्ट्रेशन दस्तुर तिरेको प्रमाणित लिखतको आधारमा प्रति लाभग्राही बढीमा तीन

लाख रुपैयाँ सम्म अनुदान उपलब्ध गराउनेछ। सोभन्दा बढी रकमको जग्गा खरिद गर्नु पर्ने भएमा लाभग्राहीहरू स्वयंले थप रकम व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। यस सम्बन्धी सहजीकरण र सम्झौता स्थानीय तहबाट हुनेछ।

(२) एक स्थानीय तहको बस्ती अर्को स्थानीय तहमा स्थानान्तरण हुन चाहेमा दुबै स्थानीय तहको आपसी समन्वयमा बस्ती स्थानान्तरित हुने स्थानीय तहले सम्झौता गर्नेछ। सम्झौता बमोजिमको रकम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष मार्फत उपलब्ध हुनेछ।

(३) सामुहिक स्थानान्तरण भइ पुनर्स्थापना हुन चाहने लाभग्राहीहरूले नयाँ स्थानमा निजी आवास निर्माण गर्न पुनर्निर्माण अनुदान पनि प्राप्त गर्नेछन्। यदि स्थानान्तरण भई गएमा साविकको जग्गा सार्वजनिक/सरकारी भएमा सो जग्गा वा संरचना नेपाल सरकारको हुनेछ।

(४) माथि उपदफा (१) अनुसार सामुहिक स्थानान्तरण भएको स्थानमा पुर्वाधार विकास गर्नुपर्ने भएमा पुर्वाधार विकासको लागि स्थानीय तह, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारका निकायहरूबाट सहभागिताका आधारमा स्रोतको व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ।

१३. निर्माण सामग्री उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने: लाभग्राहीले निर्माण गर्ने निजी आवासका लागि आवश्यक पर्ने जस्तापाता, सिमेन्ट र काठ लगायतका निर्माण सामग्रीहरू स्थानीय बजारमा पर्याप्त मात्रामा उपलब्ध गराउन, गुणस्तर कायम गर्न गराउन तथा सो को नियमन गर्न गराउन सम्बन्धित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले आपूर्ति व्यवस्थापन तथा सहजीकरण गर्नुपर्नेछ। यो समितिले निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तरको समेत आवश्यक अनुरागन गर्न सक्नेछ।

१४. जीविकोपार्जन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने: स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारका निकायहरूले गैर सरकारी क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित भई स्थानान्तरण भएका लाभग्राहीहरूलाई उनीहरूको जीवन निर्बाहको लागि सीपमुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु गराउनुपर्नेछ। यस्ता कार्यक्रम तय गर्दा एकल महिला, बालबालिका, विपन्न, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिको जीविकोपार्जन तथा आय आर्जनलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ।

१५. समयमै कार्य सम्पन्न गर्नु पर्ने: लाभग्राहीले अनुदान सम्झौता गरेको मितिले दुई वर्ष भित्रमा सम्झौता बमोजिमको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेछ। तर पहिलो किस्ता प्राप्त गरेका लाभग्राहीहरूले दुई वर्षभित्र कार्य सम्पन्न नगरेमा उक्त रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ।

१६. प्राथमिकता दिनुपर्ने: यो कार्यविधि कार्यान्वयन गर्दा विपन्न, सिमान्तकृत, अल्पसंख्यक र जोखिम वर्गमा पर्ने लाभग्राहीलाई प्राथमिकता दिईनेछ।

१७. स्थानीय श्रममुलक प्रविधिलाई प्रोत्साहन गर्ने: यो कार्यविधि कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय स्रोतसाधन, ज्ञान, सीप र श्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

१८. दोहोरो सुविधा नपाउने: (१) यो कार्यविधि अनुसार निजी आवास मर्मत वा प्रबलीकरण, पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापित अनुदान रकम प्राप्त गर्ने लाभग्राहीलाई नेपाल सरकारवाट जारी भएका अन्य कार्यविधि र मापदण्ड बमोजिम उल्लिखित अनुदान रकम उपलब्ध गराईने छैन। यदि प्राप्त गरि सकेको रहेछ भने प्राप्त गरेको अनुदान रकम घटाएर मात्र यस कार्यविधि बमोजिमको अनुदान प्रदान गरिनेछ।

(क) यस कार्यविधि बमोजिम घडेरी खरिद अनुदान रकम प्राप्त गरी आवास पुनर्निर्माण गरेका लाभग्राहीले अन्तिम किस्ता प्राप्त गरेको मितिले १० (दश) बर्षसम्म जग्गाको हक हस्तान्तरण र बिक्री गर्न पाउनेछैन।

(ख) बुँदा नं. (क) अनुसारको अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने दायित्व सम्बन्धित स्थानीय तहको हुनेछ।

१९. कर्मचारी खटाउन तथा अनुगमन गर्न सक्ने: (१) प्राधिकरणले कुनै जिल्लामा अनुदान सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्न आवश्यक समन्वय गरी प्राधिकरण वा अन्य निकायवाट निश्चित अवधिको लागि कर्मचारी काजमा खटाउन सक्नेछ। अन्य निकायवाट काज खटाउँदा सम्बन्धित निकायसँग प्राधिकरणले कर्मचारी माग गरी खटाउनु पर्नेछ।

(२) प्राधिकरणले यस कार्यविधि कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन तथा आवश्यक सहजिकरण गर्नेछ।

२०. निर्देशन दिन सक्ने: प्राधिकरणले यो कार्यविधि बमोजिमको काम कारबाहीका सन्दर्भमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई निर्देशन दिन सक्नेछ। त्यस्तो निर्देशन पालना गर्न ती समितिको कर्तव्य हुनेछ।

२१. कारबाही हुने: यस कार्यक्रमबाट लाभान्वित हुन झुष्टा विवरण पेश गरेमा वा झुठा सिफारिस गरेको पाइएमा निजसँग निजी आवास अनुदान समझौता भइसकेको रहेछ भने त्यस्तो समझौता रद्द तथा अनुदान लिएको भए सो रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरी त्यस्ता व्यक्तिहरुलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ।

२२. स्वदेशी वा विदेशी संघ संस्थाबाट गरिने सहायता सम्बन्धी व्यवस्था: (१) कुनै स्वदेशी वा विदेशी संघ संस्था वा व्यक्तिले लाभग्राहीलाई निजी आवास भवन पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापिता, स्थानान्तरण, मर्मत वा प्रबलीकरणका लागि अनुदान वितरण गर्दा यो कार्यविधि बमोजिम हुनेछ।

(२) कुनै स्वदेशी वा विदेशी संघ संस्था वा व्यक्तिले निजी आवास निर्माण गर्न वा जग्गा खरिद गर्न वा त्यस्तो कामको लागि अन्य प्राविधिक सहयोग गर्दा सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत प्राधिकरणको स्वीकृति लिनुपर्नेछ।

२३. अनुसूचीमा हेरफेर तथा संशोधन गर्नसक्ने: प्राधिकरणले गृह मन्त्रालयसँगको समन्वयमा यो कार्यविधिका अनुसूचीहरुमा आवश्यकता अनुसार हेरफेर, थपघट तथा संशोधन गर्नसक्नेछ।

अनुसूची १

दफा ३ को उपदफा (१) के सँग सम्बन्धित

विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान वितरण लगत संकलन प्रश्नावली

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
काठमाडौं

विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रम
(सम्भव भएसम्म घरधनीबाट विवरण लिनुपर्दछ)

परिचयात्मक विवरण

सर्वेक्षकको नाम, थर:.....

सर्वेक्षकको कोड:..... (३ अंकको)

सर्वेक्षण मिति: २०७७/...../.....

घरको ठेगाना:

प्रदेश	जिल्ला	गाउँपालिका/ नगरपालिका	बडा नं.	बडा खण्ड नं.	गाउँ /बस्ती/ टोल	घर रहेको स्थान (GPS Location)
						अक्षांशः देशान्तरः

१. घरधनी सम्बन्धी विवरण

१.१ हालैको (विपद्) बाट तपाईंको कतिवटा घरमा क्षति भयो ? संख्या.....

१.२ विपदबाट क्षती भएको तपाईंको घरमा कतिवटा परिवारको स्वामित्व थियो ? संख्या—

१.३ विपदबाट क्षती भएका घरको घरधनीको नाम, थर र लिङ्ग लेखुहोस् ।

क्र. सं.	पहिलो नाम	बीचको नाम	थर	लिङ्ग १. पुरुष २. महिला ३. अन्य	उमेर (पुरा गरेको वर्ष)	नागरिकता प्र.प. नं. /जिल्ला, जारी भएको मिति	बालुको नाम थर	छुट्टी भिज्ञ भएको वा नभएको मिति	यदि छुट्टी भिज्ञ भएको भए छुट्टी भिज्ञ भएको मिति
१									
२									
३									

१.४ घरधनी र उत्तरदाता एकै व्यक्ति हो ?

१. हो (१.६ मा सिधै जानु होस)

२. होइन

१.५ उत्तरदाताको नाम, थर लेखुहोस् ।

क्र. सं.	पहिलो नाम	बीचको नाम	थर	लिङ्ग १. पुरुष २. महिला ३. अन्य	उमेर (पुरा गरेको वर्ष)	नागरिकता प्र.प.नं. /जिल्ला, जारी भएको मिति	उत्तरदाताको घरधनी संगको नाता के हो ?
							१. श्रीमान/श्रीमती २. छोय/बुहारी ३. चाहु/बासा ४. सासु/ससुण ५. छोरी/ज्ञाई ६. नाती/नातिनी ७. अन्य

१.६ उत्तरदाताको फोटो

१.७ घरधनीको स्वामित्वमा रहेका आवासीय घर सम्बन्धी विवरणः

१. प्रश्न १.३ मा उल्लेख भएका घरधनी हरुको वा एकाघर परिवारका सदस्यको स्वामित्वमा यस विपद् प्रभावित वडामा कतिवटा आवासीय घर छन् ?   संख्या .....

२. प्रश्न १.३ मा उल्लेख भएका घरधनी हरुको वा एकाघर परिवारका सदस्यको स्वामित्वमा यस विपद् प्रभावित वडा बाहेक अन्यत्र कतिवटा आवासीय घर छन् ?   संख्या —————— .....

३. यस वडा बाहेक अन्यत्र भएका घरहरुको आवासीय घरको विवरण दिनुहोस्

घर क्र. सं.	घरधनीको नाम, थर	प्रश्न १.३ मा उल्लेखित घरधनीसँग के नाता पर्छी ?	प्रश्न १.३ मा उल्लेखित घरधनीसँग के नाता पर्छी ?	जिल्ला	गाउँपालिका/ नगरपालिका	वडा नं.	बस्ती/ टोल	घरको अवस्था
								१.प्रयोगमा रहेको
								२.प्रयोगमा नरहेको

४. तपाईंको परिवारको सदस्यको नाममा यस विपद् प्रभावित क्षेत्र बाहेक अन्यत्र घडेरी वा जग्गा/जमिन छ ?

१. छ

२. छैन

५. यदि छ भने कहाँ कहाँ (कुन ठाउँमा) छ उल्लेख गर्नुहोस् ।

क्र सं	जग्गाधनीको नाम थर	प्रश्न १.३ मा उल्लेखित घरधनीसँग के नाता पर्छी ?	प्रश्न १.३ मा उल्लेखित घरधनीसँग के नाता पर्छी ?	जिल्ला	गाउँपालिका/ नगरपालिका	वडा नं	बस्ती टोल	जग्गाको क्षेत्रफल वगमिटर (विधा- कक्षा- भुरा)	जग्गाको एकाई र उपयोग १ खेती २ घडेरी

१.८ घरधनीको स्वामित्वमा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा रहेको आवासीय घरहरू बाहेक अन्य संरचना (गोठ/ मतान /घनसार आदि) के कति छन् ?

पूर्ण क्षति भएको संख्या	आंशिक क्षति भएको संख्या	क्षति नभएको संख्या

१.९ हालैको (विपद्) का कारण तपाईंले घरायसी प्रयोजनका लागि गरेको पशुपालनमा क्षति पुरायो ?

१. पुरायो   २. पुगेन

१.१० हालैको विपदबाट पशुपालनमा के कति क्षति पुग्न गयो ? (संख्या लेखुहोस)

गाई	गोरु	भैसी	रौंगा	कुखुरा	खसी/ बोका	बैगुर/ सुंगुर	अन्य

१.११ घरधनी वा उत्तरदाताको सम्पर्क नं.....

२. घर सम्बन्धी विवरण:

जम्मा घर संख्या : .....

संरचना / भवन नं : .....

(१.७ को १ मा उल्लेख गरिएका जति सबै आवासीय घरहरूको घर सम्बन्धी विवरण अलग अलग भर्नु पर्छ)

२.१ तपाईंको क्षेत्रमा कस्तो विपद्को घटना घटयो ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. भूकम्प   २. बाढी   ३. पहिरो   ४. आगलागी   ५. अन्य (खुलाउने)

२.२ यो घर रहेको जग्गाको कानूनी स्वामित्व के हो ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. निजी   २. संस्थागत   ३. गृष्ठी   ४. सरकारी/ सार्वजनिक   ५. अन्य

२.३ यदि तपाईंको घर रहेको जग्गाको कानूनी स्वामित्व सरकारी/ सार्वजनिक/ पर्ती हो भने तपाईं कति वर्ष देखि यस ठाउँमा बसिरहनु भएको छ ?

वर्ष .....

२.४ हालैको विपद् पश्चात तपाईंको आवासीय घरको अवस्था कस्तो छ ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. क्षति भएको र भग्नावशेष हटाई भवन स्थल सफा गरिएको
२. क्षति भएको र भग्नावशेष नहटाएको
३. पूर्ण रूपमा क्षति भएको
४. पहिरोले भवन पुरिएको
५. पहिरोले बगाएर लगेको
६. क्षति भएको भवन यथास्थानमै रहेको तर परिवार हाल बसोबास नगरेको
७. क्षति भएको भवन यथास्थानमै रहेको परिवार हाल जोखिमपूर्वक बसिरहेको
८. क्षति भएको घर भर्त गरि हाल घरमै बसिरहेको
९. घर क्षति नभएको तर जोखिम क्षेत्रमा परेको
१०. घरमा कुनै क्षति नभएको

२.५ विपद् अधिको घरको विवरण दिनुहोस । (विपदबाट क्षति भएको घरको विवरण लिने ।)

घरको आयु (कति वर्ष पुरानो) हो ?	घरको तला संख्या	घरको कोठा संख्या	घरको प्लिन्थ एरिया कति छ/ थियो ?	घर रहेको जग्गाको सतह कस्तो छ/ थियो ?	घर अनुदान लिई बनेको हो ?
				१. सम्म परेको २. अलि भिरालो ३. ठारो भिरालो	१. मुनिर्माण प्राधिकरण २. जनता आवास ३. प्रदेश/स्थानीय अनुदान ४. अन्य ५. होइन

२.६ घरको जग्गाको किसिम कस्तो छ/ थियो ?

१. माटोको जोडाईमा पाकेको ईटा/ ढुङ्गा
२. सिमेन्ट जोडाईमा ईटा/ ढुङ्गा
३. ढलान पिल्लार सहितको
४. बाँस /काठको खम्बा गाडेको
५. अन्य

२.७ घरको छानाको निर्माण कस्तो छ थियो ?

१. काठ, बाँस र फलामको संरचनामा हलुका छाना (खर /पराल/ छवाली /जस्ता/ टिन/ च्यादर /काठ)
२. काठ, बाँस र फलामको संरचनामा माथि (छाना/ टायल/ खपडा/ झिंगटी/ ढुङ्गा/ माटो
३. कंकिट स्ल्याब (RCC) / ईटा सहितको स्ल्याब (RB)/ ईटा कंकिट सहितको स्ल्याब (RBC)

२.८ घरको भुई के बाट बनेको छ थियो ?

१. माटो   २. ईटा/ दुडगा छापेको   ३. काठ   ४. कंकिट स्ल्याब   ५. अन्य

२.९ घरको भुई र छाना बाहेक अन्य तल्ला के ले बनेको छ थियो

१. काठको संरचना माथि फ्ल्याक
२. काठ बास / ईटा माथि माटो छापेको
३. कंकिट स्ल्याब (RCC) / ईटा सहितको स्ल्याब (RB) / ईटा कंकिट सहितको स्ल्याब (RBC)
४. लागू नहुने (एक तले घर)

२.१० घरको फोटो (क्षति भएको घरको न्यूनतम २ बटा / अधिकतम ६ बटा) (घर जग्गान्ते बगाएको भए खुलाउने)

३. घर स्थानान्तरण सम्बन्धी:

(एक घरमा एक भन्दा बढी परिवारहरु बसेको खण्डमा प्रत्येक परिवारको विवरण छुटाउँदै भर्नुपर्छ।

घरमा बस्ने जम्मा परिवार संख्या : —— .

परिवार क्रम संख्या : ——

३.१ तपाईंको घर रहेको जग्गा जोखिमक्षेत्रको रूपमा पहिचान गरिएको छ ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. छ   २. छैन   ३. थाहा छैन

३.२ यदि छ भने जोखिमको बारेमा सरकारी निकायबाट अध्ययनको प्रमाणपत्र वा प्रमाण छ ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. छ   २. छैन

३.३ तपाईं यस क्षेत्रबाट सुरक्षित ठाउँमा सर्न चाहनुहुन्छ ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. चाहन्छ   २. चाहन्न

३.४ यदि चाहनुहुन्न भने किन सर्न चाहनुहुन्न ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. जीविकोपार्जनको समस्या भएर   २. सांस्कृतिक कारण   ३. पारिवारिक कारण   ४. अन्य

३.५ तपाईंको घर विपद्का कारण क्षती भएकाले पुनर्निर्माण तथा स्थानान्तरणको कुन मोडलमा जान चाहनुहुन्छ ?
प्राथिमकताक्षम तोक्नुहोस् ।

१. अन्यत्र रहेको आफ्नै सुरक्षित घडेरीमा पुनर्निर्माण अनुदान लिई घर निर्माण गर्न
२. घडेरी खरिदकालागि पाउने नगद अनुदान र पुनर्निर्माण अनुदान लिई घर निर्माण गर्न
३. समुदाय मिलेर एकीकृत वस्तीमा सर्ने र पुनर्निर्माण अनुदान लिई घर निर्माण गर्न
४. सरकारले उपलब्ध गराएको जग्गामा सर्ने र पुनर्निर्माण अनुदान लिई घर निर्माण गर्न
५. सरकारले विकास गरेको एकीकृत वस्तीमा सर्ने

खण्ड २ : विपद्भाट प्रमाणित परिवारको सामाजिक आर्थिक विवरण (एक घरमा एक अन्तर्बाहु वसेको खण्डमा प्रत्येक परिवारको विवरण छुटाउँदै भन्नुपर्छ)

घरमा वस्ने जम्मा परिवार संख्या .....
.....

परिवार क्रम संख्या .....
.....

१. तपाईंको परिचारमा कति जना सदस्य हुनुहुन्छ ? .....

२. परिचारमूलीचाट कमैसँग परिवारका सबै सदस्यको विवरण लिनुहोस् ।

(प्रश्न १.३ मा उल्लिखित घरधनीको विवरण अनिवार्य लेएहोस)

क्र. सं.	परिवारका सदस्यको नाम थर	.....को लिङ्ग के हो ?	.....परिचारमूली को के नाम पर्नुहुन्छ ?	.....को परिचारमा उपस्थितिको अवस्था के हो ?	.....को जन्म मिति के हो ?	.....ले पुग गरेको उमेर (वर्ष) कति हो ?
१.	परिचारका सदस्यको नाम थर	१. पुलम	१. परिचारमूली २. श्रीमान/श्रीमती	१. अवसर बसोबास		
२.		२. महिला	२. छोप/बुलरी	२. बनुपस्थित (स्त्रीश)		
३.		३. अन्य	३. बाजु/बाजा	३. बनुपस्थित (विदेशी)		
४.			४. लालु/लालु	५. याहा नामलाई		
५.			५. छोपी/ज्ञाई	६. नामी/नामिनी		
६.			७. अन्य			

क्र. सं.	५ वर्ष वा सो भन्दा माथिका लागि	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिका लागि	.....मा कुनै किसिमको अपाङ्गनाता छ ?	.....मा कुनै लागि	.....मा बर्च वा सो भन्दा माथिका लागि	.....मा बर्च वा सो भन्दा माथिका लागि
			<p>.....ले पुण गरेको शीकिक तह कुन हो ?</p> <p>.....को चैचाहिक स्थिति के हो ?</p>	<p>१. दैन २. च/ यसो कार्ड घण्टाको ३. च/ निलो कार्ड घण्टाको ४. च/ यहेलो कार्ड घण्टाको ५. च/ सेतो कार्ड घण्टाको ६. च/ कर्ड नफाएको</p> <p>१. विवाहित २. विवाहित ३. विषुर विषुवा ४. पारपाउके ५. छुटिको</p>	<p>१. तलथी रेजार २. आपने ज्वरसाथ ३. घर भन्दा ४. बेहेजारी ५. अन्य</p>	<p>.....रोजगारिको अवस्था के हो ?</p> <p>१. रोजगारिको अवस्था के हो ?</p>

परिवारमा दिघिरोपी हुनुहुन्छ भने खुलाउनुहोस्

३. तपाईंको परिवारको विपद् पछिको आवासको अवस्था कस्तो हो ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)
१. आफै घरमा बसेको
  २. डेरमा/ भाडामा बसेको
  ३. संस्थागत/ आफन्त/ साथीको घरमा बसेको
  ४. अस्थायी आसस्थानमा पालमा बसेको
  ५. अन्य बासस्थानमा बसेको
४. तपाईंको परिवारको विपद् चश्चात बसोबास गरिरहेको स्थान कहाँ हो ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)
१. यहि गाउँपालिका/ नगरपालिका
  २. यहि जिल्लाको अर्को गाउँपालिका/ नगरपालिका
  ३. अर्को जिल्ला (खुलाउने) .....
५. तपाईंको परिवारले कुनै राहत रकम प्राप्त गर्नु भयो ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)
१. प्राप्त गरेर ..... रु.....
  २. प्राप्त गरिन
६. प्राप्त गर्नु भएको राहत कसले दिएको हो ? (एक भन्दा बढी निकायले दिएको भए खुलाउने)
(टिक चिन्ह लगाउनुहोस)
१. स्थानीय तह
  २. जिल्ला प्रशासन कार्यालय
  ३. प्रदेश सरकार
  ४. अन्य संघ संस्था
७. तपाईंको परिवारको मासिक सरदर आम्दानी कति छ ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)
१. रु. १० हजार भन्दा कम
  २. रु. १० हजार देखि रु. ३० हजार सम्म
  ३. रु. ३० हजार देखि रु. ५० हजार सम्म
  ४. रु. ५० हजार भन्दा भाटि
८. तपाईंको परिवारको सदस्यको नाममा कुनै बैक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)
१. छ
  २. छैन
९. यदि छ भने कतिजना सदस्यको खाता छ ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)
- संख्या..... पुरुष ..... महिला.....

१०. तपाईंको परिवारले सरकारबाट वितरण गरिएको गरिबी पहिचान प्रमाणपत्र पाउनुभएको छ ?

(टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. छ   २. छैन   ३. लागु नहुने

११. तपाईंको परिवारमा हालैको विपद्वाट कुनै सदस्यको मृत्यु भएको थियो ? (टिक चिन्ह लगाउनुहोस)

१. थियो   २. थिएन

१२. यदि मृत्यु भएको थियो भने मृत्यु भएका व्यक्तिको विवरण दिनुहोस् ।

क. सं.	मृत्यु भएको व्यक्तिको नाम, थर	.....को लिङ्ग के थियो ? १. पुरुष २. महिला ३. अन्य	.....को मृत्यु भएको मिति कुन हो ? (साल/महिना /गते)	.....को मृत्यु हुँदाको उमेर (वर्षमा) कति थियो ?	.....को मृत्यु कहाँ भएको थियो ? १. घटनास्थलमा २. अस्पतालमा

१३. तपाईंको परिवारमा हालैको विपद्वाट कुनै सदस्य गम्भिर चोटपटक, अंगभंग वा बेपत्ता भएको थियो ?

क. सं.	गम्भिर चोटपटक, अंगभंग वा बेपत्ता भएको व्यक्तिको नाम, थर	.....को लिङ्ग के थियो ? १. पुरुष २. महिला ३. अन्य	.....को उमेर (वर्षमा) कति थियो ?	.....को कातिको प्रकार १. गम्भिर प्रकृतिको चोटपटक लागेको २. अंगभंग अफङ्ग भएको ३. बेपत्ता/ हराएको

१४. हालैको विपद्वाट तपाईंको परिवारमा तलका मध्ये के के मा कति क्षति पुर्यो ?

१. जग्गा/ जमीन क्षेत्रफल, बग्मिटर (.....विघा..... कट्टा..... धुर) / (.....रोपनी..... आना.....पैसा.....दाम)

२. टेलिभिजन   संख्या .....

३. केबुल टेलिभिजन   संख्या .....

४. कम्प्युटर/ ल्यापटप   संख्या .....

५. इन्टरनेट

६. टेलीफोन संख्या .....
७. मोबाइल फोन संख्या .....
८. रेफ्रिजरेटर संख्या .....
९. मोटरसाईकल संख्या .....
१०. परिवारिक प्रयोजनको चार पांगे मोटर साधन संख्या .....
११. व्यवसायिक प्रयोजनको चार पांगे मोटर साधन संख्या .....
१२. नगद रु. .....
१३. उत्पादन गरी घरमा राखिएको अन्त (केजी) .....
१४. खेतबारीमा लगाएको अन्त अनुमानित (केजी) .....
१५. पशुपालन (अनुमानित रु.) .....

परिवारलाई उपलब्ध गराईएको निस्साको स्लिपको फोटो

परिवारको सर्वेक्षण निस्सा नम्बर नं :

--	--	--	--	--	--

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
काठमाडौं

विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रम सम्पन्न निस्सा
(पहिलो प्रति)

निस्सा नं:

--	--	--	--	--	--	--

मैले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणबाट संकलित विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रममा समावेश भई मेरो घर र परिवारसम्बन्धी सबै विवरण वास्तविक र सही उपलब्ध गराएको छु । द्युठा विवरण पेश गरी लाभग्राहीका लागि सरकारले उपलब्ध गराउने राहत सुविधा प्राप्त गरेमा प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएका सजाय मेरो लागी मधुर छ र सहने बुझाउने छु । यस कार्यक्रम अन्तर्गत संकलित मेरो घर र परिवारसम्बन्धी व्यक्तिगत विवरण नेपाल सरकारले विपद् पीडितको पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना, प्रबलीकरण वा मर्मत लगायत अन्य सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यमा प्रयोग गर्न मेरो पूर्ण स्वीकृति छ ।

उत्तरदाताको नाम, थर : .....

घरधनीको नाम, थर : .....

परिवारमूलिको नाम, थर : .....

ठेगाना :

प्रदेश : .....

जिल्ला : .....

गा.पा. /न.पा. : .....

बडा नं: .....

लगत संकलन सम्पन्न मिति : .....

सर्वेक्षकको हस्ताक्षर: .....

सर्वेक्षकको कोड नं: .....

(यस निस्साको एक प्रति लगत संकलन परिवारलाई दिनु पर्छ र एक प्रति आफैसँग सुरक्षित राख्नुपर्छ ।)

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
काठमाडौं
विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रम सम्पन्न निस्सा
(दोशो प्रति)

निस्सा नं:

--	--	--	--	--	--

मैले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणबाट सञ्चालित विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रममा समावेश भई मेरो घर र परिवारसम्बन्धी सबै विवरण वास्तविक र सही उपलब्ध गराएको छु । झुठा विवरण पेश गरी लाभग्राहीका लागि सरकारले उपलब्ध गराउने राहत सुविधा प्राप्त गरेमा प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएका सजाय मेरो लागी मझुर छ र सहने बुझाउने छु । यस कार्यक्रम अन्तर्गत संकलित मेरो घर र परिवारसम्बन्धी व्यक्तिगत विवरण नेपाल सरकारले विपद् पीडितको पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना, प्रबलीकरण वा मर्मत लगायत अन्य सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यमा प्रयोग गर्ने मेरो पूर्ण स्वीकृति छ ।

उत्तरदाताको नाम, थर : .....

घरधनीको नाम, थर : .....

परिवारमूलिको नाम, थर : .....

ठेगाना :

प्रदेश : .....

जिल्ला : .....

गा.पा. /न.पा. : .....

वडा नं: .....

लगत संकलन सम्पन्न मिति : .....

उत्तरदाताको नाम, थर : ..... हस्ताक्षर : .....

ओंठा छाप : दायी बायी

--	--

सर्वेक्षकको हस्ताक्षर : ..... सर्वेक्षकको कोड नं. : .....

(यस निस्साको एक प्रति लगत संकलन परिवारलाई दिनु पर्छ र एक प्रति आफैसँग सुरक्षित राख्नुपर्छ ।)

अनुसूची-२

दफा ७ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित

क) क्षतिग्रस्त निजी आवास भवन मर्मत वा प्रबलीकरणका लागि अनुदान समझौता ढाँचा

सर्वेक्षण निरसा नं.

सर्वेक्षण घरधनी संख्या:

लाभग्राही क्रम संख्या:

समझौता क्रमांक संख्या:

विपदबाट क्षतिग्रस्त भएका निजी आवास मर्मत, प्रबलीकरण पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापनाका लागि ..... जिल्ला
..... गा.पा./न.पा. वडा नं. ..... गाउँ/टोल ..... बस्ने श्री
..... को नाती/नातीनी/बुहारी ..... श्री
..... को छोरा/छोरी/श्रीमती वर्ष
..... को लाभग्राही श्री ..... (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र
..... गाउँपालिका/नगरपालिका कार्यालय (यस पछि दोश्रो पक्ष भनिने)
बीच देहाय बमोजिमका शर्तहरूको अधिनमा रही सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिम आवास पुनर्निर्माण गराउन
मिति २० ..... साल ..... महिना ..... गतेका दिन यो अनुदान समझौता पत्रमा सही छाप दस्तखत गरेका छौं ।

प्रथम पक्ष (लाभग्राही) से मञ्चुर गरेका शर्तहरू :

- (१) मेरो घर मिति ..... को विपदबाट क्षति भएको ठीक सौचो हो ।
- (२) मेरो अर्को बसोबास योग्य घर छैन । मैले एउटा घर प्रबलीकरण गर्नको लागि मात्र अनुदान माग गरेको छु ।
- (३) मैले अह निकाय वा संस्थाबाट घर पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना एवं प्रबलीकरणका लागि अनुदान प्राप्त गरेको छैन र गर्ने पनि छैन ।
- (४) म/मेरो परिवारका लागि घर पुनर्निर्माण वा घर प्रबलीकरण गर्नका निम्नि मेरो र मेरो परिवारको नाममा उपयुक्त र पर्याप्त घडेरी जग्गा छ ।
- (५) मैले प्रबलीकरण गर्ने घर विपद प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७७ एवं यस समझौता-पत्रमा उल्लिखित शर्त, मापदण्ड, प्रविधि र गुणस्तर विपद् उत्थानसिल प्रविधि अनुरूप बनाउने छु ।
- (६) निर्माण सामग्रीको खरिद गर्ने तथा डकर्मी, सिकर्मी, प्लम्बर, इलेक्ट्रिसियन तथा अन्य निर्माण कार्य गर्ने कर्मचारी तथा श्रमिक जुटाउने एवं काममा लगाउने जिम्मेवारी मेरो हुनेछ ।
- (७) मैले प्राप्त गर्ने आवास प्रबलीकरण अनुदान रकम घर प्रबलीकरण गर्नका लागि मात्र खर्च गर्नेछु ।

- (८) मेरो घर प्रबलीकरण निम्ती उपलब्ध अनुदानका अतिरिक्त लागत म आफैले थप लगानी गरी वा अन्य श्रोत जुटाई निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नेछु ।
- (९) मर्मत वा प्रबलीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत दिईने अभिसुखिकरण तथा तालिम कार्यक्रममा म सहभागि हुनेछु ।
- (१०) मैसे तोकिएको गुणस्तर र प्रविधि बमोजिम प्रबलीकरण सम्पन्न गरेको कुरा प्राविधिकबाट प्रमाणित भएपछि मात्र मर्मत वा प्रबलीकरणको लागि एकमुष्ट रकम पचास हजार रुपैया अनुदान प्राप्त गर्नेछु ।
- (११) मेरो घर मर्मत वा प्रबलीकरणमा तोकिएको गुणस्तर, मापदण्ड र प्रविधि अनुरुप नभएमा मेरो आफ्नो स्रोत, साधन र सामग्री प्रयोग गरी सुधार गर्न मञ्चुर छ ।
- (१२) माथि उल्लिखित व्यहोरा ठीक सौचो हो । झुष्टा ठहरे प्रचलित कानून बमोजिम सहूला बुझाउँला ।

दोशो पक्ष (स्थानीय तह) ले मञ्चुर गरेका शर्तहरू :

- (१) प्रथम पक्षबाट उल्लिखित शर्तहरू पूरा भएको अवस्थामा तोकिए अनुसारको निजी आवास प्रबलीकरण अनुदान रकम सरकारका तर्फबाट लाभग्राहीको बैंक खातामा उपलब्ध गराइनेछ ।

प्रथम पक्ष (लाभग्राही)

(क) लाभग्राहीको व्यक्तिगत विवरण

लाभग्राहीको नाम, थर (अंग्रेजीमा) .....

लाभग्राहीको नाम, थर (नेपालीमा) .....

नागरिकतामा उल्लेखित ठेगाना

जिल्ला : ..... गा.पा./न.पा. ..... वडा .....

ना.प्रा.न. : ..... जारी जिल्ला .....

जारी मिति ..... / ..... /

जन्म मिति : ..... / ..... / सम्पर्क फोन नं. .....

स्थायी ठेगाना र नागरिकतामा उल्लिखित ठेगाना फरक भएमा

(बसाई सराईको विवरण उल्लेख गर्ने)

बसाई सराईको प्रमाण-पत्र नं. ..... बसाई सराईको मिति ..... लाभग्राहीको फोटो

सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गर्न अधिकार/मञ्चुरी प्राप्त व्यक्तिको विवरण

(लाभग्राही उपस्थित हुन नसकेको अवस्थामा निजको प्रतिनिधि)

संरक्षक/अधिकारपत्र वा मञ्चुरी प्राप्त व्यक्तिको नाम, थर .....

स्थायी ठेगाना :

जिल्ला ..... गा.पा./न.पा. ..... वडा नं. ....

गाउ/टोल

ना.प्र.नं. ..... जारी जिल्ला.....

जारी मिति ..... जन्म मिति .....

बाजेको नाम, थर .....

बाबू/आमाको नाम, थर .....

लाभग्राहीसँगको नाता .....

सम्पर्क फोन नं. ....

लाभग्राही/संरक्षक/अधिकार प्राप्त व्यक्तिको औँठा छाप

दौ

बौ

लाभग्राही/संरक्षक/अधिकार प्राप्त व्यक्तिको हस्ताक्षर .....

मिति :

(ख) बैंक खाता विवरण (तोकिएको बैंकमा खाता खोलेकोमा विवरण उल्लेख गर्ने)

बैंक खाता नं. : .....

खाताको प्रकार: .....

खाता वालाको नाम, थर : .....

बैंकको नाम : .....

शाखा : .....

(ग) प्रबलीकरण गरिने घर रहेको जग्गाको विवरण :

कित्ता नं. .... क्षेत्रफल ..... वर्ग मिटर .....

ठेगाना : जिल्ला ..... गा.पा./न.पा. ..... वडा नं. .... टोल.....

प्रबलीकरण गरिने घरको किसिम :

क) गारो वा पिलरको किसिम नं. ....

ख) तला वा छानोको किसिम नं. ....

ग) नक्शा पास भएकोमा नक्शा पास नं. ...., अन्य .....

तोकिएको न्यूनतम मापदण्ड अनुसार मेरो निजी आवास प्रबलीकरण गर्न सहमत छु ।

घ) ईच्छाइएको व्यक्तिको नाम, थर .....

लाभग्राहीसँगको नाता .....

ङ) साक्षीको नाम, थर .....

हस्ताक्षर .....

दोथो पक्ष (स्थानीय तह) कार्यालयको छाप

गा.पा./न.पा. कार्यालयको नाम, ठेगाना : .....

अधिकार प्राप्त पदाधिकारीको नाम : .....

पद : .....

हस्ताक्षर : .....

मिति / /

आवश्यक कागजातहरू :

१. नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
२. जग्गा धनी दर्ता प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपि
३. अनुहार प्रष्ट देखिने फोटो
४. सर्वेक्षण निस्सा
५. प्रतिनिधिको हकमा अधिकार प्रत्यायोजन वा मञ्चुरीनामाको कागजात
६. स्थानीय तहको सिफारिश र सर्जिमिन मुचुल्का
७. अन्य कागज प्रमाण भए उल्लेख गर्ने:

अनुसूची-३

दफा ७ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित

विपदबाट क्षतिग्रस्त निजी आवास भवन पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापनाका लागि

अनुदान सम्झौता-पत्र

सर्वेक्षण निस्ता नं.

सर्वेक्षण घरधनी संख्या:

लाभग्राही क्रम संख्या:

सम्झौता क्रमांक संख्या:

विपदबाट क्षतिग्रस्त भएको निजी आवास पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापनाका लागि ..... जिल्ला ..... गा.पा/न.पा. बडा नं. ..... गाउँ/टोल ..... बस्ने श्री ..... को नाती/नातीनी/बुहारी श्री ..... को छोरा/छोरी/श्रीमती वर्ष ..... को लाभग्राही श्री ..... (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र ..... गाउँपालिका, नगरपालिका कार्यालय (यस पछि दोश्रो पक्ष भनिने) बीच देहायबमोजिमका शर्तहरूको अधिनमा रही नेपाल सरकारले तोकेको भापदण्ड बमोजिम आवास पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना गराउन मिति २०..... साल ..... महिना ..... गतेका दिन यो अनुदान सम्झौता-पत्रमा सही छाप दस्तखत गरेका छौं ।

प्रथम पक्ष लाभग्राहीले मझूर गरेका शर्तहरू:

- (१) मेरो घर मिति ..... को विपदबाट क्षतिग्रस्त भएको ठीक सांचो हो ।
- (२) मेरो अर्को बसोबास योग्य घर छैन । मैले एउटा घर पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना गर्नको लागि मात्र अनुदान माग गरेको छु ।
- (३) मैले अह निकाय वा संस्थाबाट घर पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना वा प्रबलीकरणका लागि अनुदान प्राप्त गरेको छैन र गर्ने पनि छैन ।
- (४) म/मेरो परिवारका लागि घर पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना गर्नका निम्ति मेरो/मेरो परिवारको नाममा उपयुक्त र पर्याप्त घडेरी जग्गा छ ।
- (५) मैले पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना गर्ने घर विपद प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७७ एवं यस सम्झौता-पत्रमा उल्लेखित शर्त, भापदण्ड, प्रविधि र गुणस्तर अनुरूप बनाउने छु ।
- (६) निर्माण सामग्रीको खरिद गर्ने तथा डकर्मी, सिकर्मी, प्लम्बर, ईलेक्ट्रिसियन तथा अन्य निर्माण कार्य गर्ने कर्मचारी तथा श्रमिक जुटाउने एवं काममा लगाउने जिम्मेवारी मेरो हुनेछ ।
- (७) मैले प्राप्त गर्ने आवास पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना अनुदान रकम घर पुनर्निर्माणका लागि मात्र खर्च गर्नेछ ।

- (८) मेरो घर पुनर्निर्माणका निम्ती उपलब्ध अनुदानका अतिरिक्त लाग्ने लागत म आफैले थप लगानी गरी वा अन्य श्रोत जुटाई निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नेछु ।
- (९) पुनर्निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत दिईने अभियुक्तिकरण तथा तालिम कार्यक्रममा म सहभागि हुनेछु ।
- (१०) मैले पुनर्निर्माणका लागि तोकिएको बैंकमा खोलिएको खातामार्फत मात्र पचास हजार रुपैयाँको पहिलो किस्ता प्राप्त गर्नेछु । त्यसैगरी अस्थायी आवास निर्माणको लागि पहिलो किस्ता पच्चिस हजार र अस्थायी आवास बनाइसके पछि कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनका आधारमा थप पच्चिस हजार गरी जम्मा पचास हजार रुपैयाँ समेत प्राप्त गर्नेछु ।
- (११) मैले तोकिएको गुणस्तर र प्रविधि बमोजिम प्लिन्य तहसम्मको निर्माण सम्पन्न गरेको कुरामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीसे तोकेको प्राविधिकबाट प्रमाणित भएपछि मात्र दोश्रो किस्ताको तराईका जिल्लामा एक लाख पचास हजार/पहाडी जिल्लामा दुई लाख रुपैया/हिमाली जिल्लामा दुई लाख पचास हजार रुपैया प्राप्त गर्नेछु ।
- (१२) मैले तोकिएको गुणस्तर र प्रविधि बमोजिम निर्माण सम्पन्न गरेको कुरा प्राविधिकबाट प्रमाणित भए पछि मात्र अन्तिम किस्ता तराईका जिल्लामा एकलाख रुपैया/पहाडी जिल्लामा एक लाख पचास हजार रुपैया/हिमाली जिल्लामा दुई लाख रुपैयाँ प्राप्त गर्नेछु ।
- (१३) छाना निर्माण सम्पन्न भए पछि घरको पुनर्निर्माण कार्य स्वीकृत मापदण्ड र प्रविधि बमोजिम भएनभएको सम्बन्धमा प्रमाणिकरण गर्न गराउन मेरो मञ्चुरी छ ।
- (१४) मेरो घरको निर्माण कार्य तोकिएको गुणस्तर, मापदण्ड र प्रविधि अनुरूप नभएमा मेरो आफ्नो श्रोत- साधन र सामग्री प्रयोग गरी सुधार गर्ने मञ्चुरी छ ।
- (१५) माथि उल्लिखित व्यहोरा ठिक सौचो हो । झुट्टा ठहरे प्रचलित कानून बमोजिम सहला बुझाउला ।

दोश्रो पक्ष (स्थानीय तह) से मञ्चुरी गरेका शर्तहरू:

- १) प्रथम पक्षबाट उल्लिखित शर्तहरू पुरा भएको अवस्थामा तोकिए अनुसारको आवास पुनर्निर्माण अनुदान सरकारको तरफबाट बैंक मार्फत उपलब्ध गराईने छ ।

प्रथम पक्ष (लाभग्राही)

क) लाभग्राहीको व्यक्तिगत विवरण

लाभग्राहीको नाम, धर

अंग्रेजीमा .....

लाभग्राहीको नाम, धर

नेपालीमा ..... नागरिकतामा उल्लिखित ठेगाना

जिल्ला ..... गा.पा./न.पा..... बडा नं. ....

ता.प्र.न. ..... जारी जिल्ला ..... जारी मिति...../..... /.....

जन्म मिति मिति...../...../..... सम्पर्क फोन नं. ....

स्थायी ठेगाना र नागरिकतामा उल्लिखित ठेगाना फरक भएमा

(बसाई सराईको सराईको विवरण उल्लेख गर्ने)

बसाई सराई प्रमाण-पत्र नं. ..... बसाई सराईको मिति...../...../.....

लाभग्राहीको फोटो

समझौता-पत्रमा हस्ताक्षर गर्न अधिकार/मञ्चुरी प्राप्त व्यक्तिको विवरण

(लाभग्राही उपस्थिति हुन नसकेको अवस्थामा निजको प्रतिनिधि।

संरक्षक/अधिकार प्राप्त/मञ्चुरी प्राप्त व्यक्तिको नाम, थर .....

स्थायी ठेगाना

जिल्ला..... गा.पा./न.पा..... बडा नं. ....

ना.प्र.न. ..... जारी जिल्ला ..... जारी मिति...../...../.....

बाजेको नाम, थर ..... बाबु/आमाको नाम, थर .....

लाभग्राहीसंगको नाता ..... सम्पर्क फोन नं. ....

म लाभग्राही/संरक्षक/अधिकार प्राप्त व्यक्तिको औंठा छाप

दाँया

बाँया

लाभग्राही/संरक्षक/अधिकार प्राप्त व्यक्तिको हस्ताक्षर .....

मिति ..... / /

ख) बैंक खाता विवरण (तोकिएको बैंकमा खाता खोलेकोमा विवरण उल्लेख गर्ने)

बैंक खाता नं. ....

खाता वालाको नाम, थर .....

बैंकको नाम .....

शाखा .....

ग) घर निर्माण हुने जग्गाको विवरण :

कित्ता नं. ..... क्षेत्रफल ..... वर्गमिटर .....

ठेगाना : जिल्ला ..... गा.पा/न.पा. ..... बडा नं. .....

निर्माण हुने घरको किसिम:

डिजाईन क्याटलगबाट छानिएको डिजाईन भए डिजाईन नं. .... वा आफ्नो बेरलै डिजाईन बनाउने भए

क) गारो वा पिलरको किसिम नं. ....

ख) तलो वा छानोको किसिम नं. ....

ग) नक्सा पास भएकोमा नक्सा पास नं. .... अन्य ..... तोकिएको न्यूनतम मापदण्ड अनुसार आवास पुनर्निर्माण गर्न सहमत छु ।

घ) ईच्छाईएको व्यक्तिको नाम, थर ..... लाभग्राहीसँगको नाता .....

साक्षीको नाम, थर .....

हस्ताक्षर .....

दोश्रो पक्ष (स्थानीय तह)

कार्यालयको छाप

..... गा.पा/न.पा.

कार्यालयको नाम .....
.....

ठेगाना

अधिकार प्राप्त पदाधिकारीको नाम .....

पद .....

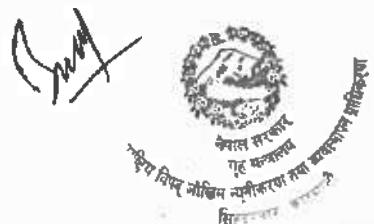
हस्ताक्षर .....

मिति ...../...../.....

आवश्यक कागजातहरू:

१. नागरिकता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि २. जरगा धनी दर्ता प्रमाणपूर्जाको प्रतिलिपि ३. अनुहार प्रष्ट देखिने फोटो
४. सर्वेक्षण निस्सा ५. प्रतिनिधिको हकमा अधिकार प्रत्यायोजनको कागजात ६. स्थानीय तहको सिफारिश र
सर्जिमिन मुचुल्का

७. अन्य कुनै प्रमाण भए उल्लेख गर्ने:

अनुसूची- ४

दफा १० को (१) सँग सम्बन्धित

अनुदान सम्झौताको लागि प्रतिनिधि तोकने फाराम

मिति: .....

जो जससंग सम्बन्धित छ

म..... जिल्ला..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... गाउँ/टोल ..... निवासी श्री
.....नाति/नातिनी/बुहारी श्री ..... को छोरा/छोरी/श्रीमती वर्ष ..... को
श्री/श्रीमान्/श्रीमती/सुश्री ..... को बाढी/पहिरो प्रभावित लाभग्राही..... जिल्ला
..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... गाउँ/टोल ..... निवासी श्री ..... सँग नाता
सम्बन्ध कायम रहेको छ ।

बाढी/पहिरो प्रभावित लाभग्राही श्री/श्रीमान्/श्रीमती/सुश्री..... सर्वेक्षण निस्सा नं. ....
ले उहाको तर्फबाट मलाई यस निजी आवास पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना एवम् प्रबलीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत लाभग्राहीसागरको सम्झौता
पत्रमा हस्ताक्षर गर्न अस्तियारी माथि सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकाले आवश्यक जाचबुझ गरी प्रमाणित गरेकाले
लाभग्राहीसँगको अनुदान सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरिपाउँ भनी यो निवेदन पेश गर्दछु ।

माथि उल्लिखित विवरण ठीक छन् जुहा ठहरिए कानून बमोजिम सजाय भोग्न तयार छु ।

अस्तियारकाला निवेदकको हस्ताक्षर:

अस्तियारी दिने लाभग्राहीको हस्ताक्षर

नाम: .....

नाम: .....

ठेगाना: .....

ठेगाना: .....

ना.प्र.प.नं. .....

सर्वेक्षण निस्सा नं. .....

प्रमाणित गर्ने गाउँपालिका/नगरपालिका अधिकारीको

हस्ताक्षर: .....

नाम: .....

पद:.....

संलग्न हुनु पर्ने कागजात:

१. नागरिकताको प्रमाणपत्र
२. नाता प्रमाणित गरिएको सम्बन्धित गाउँपालिका/ नगरपालिकाको पत्र

अनुसूची- ५

दफा ९ को (३) सँग सम्बन्धित

नमूना नक्सा

शहरी विकास मन्त्रालयको वेबसाइटको

(<https://www.dudbc.gov.np/download/cat/19> मा उपलब्ध छ)

अनुसूची- ६

दफा ६ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) सँग सम्बन्धित

स्पेसिफिकेशन

शहरी विकास मन्त्रालयको वेबसाइटको

(<https://www.dudbc.gov.np/uploads/default/files/945fbff43121355eed2401e84446cb5.pdf> मा उपलब्ध छ)

